

Дан Колов

(1892 – 1940)

125 години от рождението му. Спортист, състезател по свободна борба (кеч), наричан Балканския лъв.

Считаният и до днес от мнозина за най-велик борец на всички времена Дончо Колев Данев е роден в с. Сенник, Севлиево. От дете изкарва прехраната си като овчар. Едва 12-годишен заминава за Унгария, където работи като градинар. В Будапеща се среща с българския борец Н. Петров, който го убеждава да замине за Америка. Там – вече 17-годишен – бъдещата легенда работи какво ли не – като хамалин, строител в железниците, миньор. Междувременно участва в организирани сред работниците борби, където изпъква с добра техника, изключителна сила и издръжливост. Кариерата му на спортист започва през 1914 г. на организирани в цирк „Виктория“ турнири, където побеждава много известни по онова време кечисти. Оттогава, сред почитателите на този спорт тръгва мълвата, че българският борец е надарен с нечовешка сила, подобно на Херкулес. През 1917 г. подписва договор и излиза на тепиха вече като професионалист. Поканен е

Дан Колов / Дончо Колев Данев

на турнир и в Япония (1924) – първото турне извън границите на Съединените щати – където успява да надделее над непобеждавания дотогава от никого Джики Хигън – идолът на японската борба. Тази победа едва не коства живота му – японците не могат да понесат загубата и правят опит за покушение срещу българския борец.

Най-голяма слава на Дан Колов му носи успехът на големия турнир по кеч в Париж (1936). Там Кралят на кеча – както го наричат – побеждава всички свои противници, включително на финала и европейския, световен и олимпийски шампион Анри Деглан. Тази победа му носи титлата „европейски шампион“ и „диамантен пояс“.

Дан Колов участва в схватки в Южна Америка, Нова Зеландия, Ав-

стралия, Африка, Азия, както и в родната България. Има общо над 1500 официални срещи, от тях повече от 700 тежки двубои, от които губи само 10. През цялата му кариера го уговарят да смени гражданството си с американско, но той отказва с думите: „Чувствам се силен, защото съм българин“.

Славният борец не остава незабелязан и от холивудските продуценти. Той е звезда от първа величина и филм с негово участие би донесъл огромни приходи. Участието във филмови продукции обаче не го привлича и той отхвърля всички предложения.

През 1935 г., след 30-годишна кариера, Дан Колов се завръща на българска земя, където е посрещнат като национален герой.

Дан Колов успява да надхвърли професионалните си успехи с дейността си извън ринга. Изявява се като щедър дарител, помогнал на много българи в чужбина. Раздава състоянието си на приятели, съселяни, студенти, на българската държава. През 1936 г. създава в София школа по борба, носеща неговото име. Дарява 500 000 лева на цар Борис, за да бъде закупен самолет за нуждите на Българските пощи, дава средства за изграждане на летището в Горна Оряховица.

Последната година от живота си Дан Колов е тежко болен от туберкулоза. Умира в родното си село, където е и погребан по свое желание. Като загадка остава съдбата на останалите в Америка негови милиони и имоти. ♦

Асен Разцветников

(1897 – 1951)

120 години от рождението му. Поет и писател, драматург, преводач.

Истинското му име е Асен Петков Коларов. Роден е в с. Драганово, Великотърновско, в семейството на учител и призната в селото певица. Завършва гимназия в Търново. Известно време работи като телеграфист в градската телеграфопощенска станция, после на гара Горна Оряховица. Следва славянска филология в София (1920-1922), посещава лекции по естетика във Виена и Берлин. Накрая завършва право в Софийския университет през 1926 г.

Учителства в Габрово (1927-1929), в София (1930-1934), работи и като

библиотекар. От 1934 г. се отдава изцяло на литературна дейност. Сътрудничи на вестниците „Работнически вестник“, „Лъч“, на списанията „Червен смях“, „Младеж“, „Звънар“ и др. След 9.9.1944 г. работи в Института за художествени преводи към Министерство на информацията и изкуствата.

Асен Разцветников